

Bruksela, 8 marca 2018 r.
(OR. en)

6931/18

CORDROGUE 26
SAN 78
RELEX 202

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	8 marca 2018 r.
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	6441/18
Dotyczy:	Propagowanie stosowania środków alternatywnych do sankcji karnych wobec przestępców używających środków odurzających – Konkluzje Rady (8 marca 2018 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie propagowania stosowania środków alternatywnych do sankcji karnych wobec przestępców używających środków odurzających, przyjęte przez Radę na posiedzeniu, które odbyło się w dniu 8 marca 2018 r.

Konkluzje Rady w sprawie propagowania stosowania środków alternatywnych do sankcji karnych wobec przestępców używających środków odurzających

Rada Unii Europejskiej i państwa członkowskie Unii Europejskiej,

UZNAJĄC, że używanie niedozwolonych środków odurzających i uzależnienie od takich środków stanowią problem z punktu widzenia zdrowia publicznego, wymagający odpowiednich, skutecznych i zindywidualizowanych działań z zakresu ochrony zdrowia i ochrony socjalnej, aby poprawić zdrowie publiczne i bezpieczeństwo publiczne osób, rodzin i wspólnot w całej Europie;

PODKREŚLAJĄC znaczenie poszanowania godności ludzkiej, wolności, demokracji, równości, solidarności, praworządności i praw człowieka oraz podstawowych wolności każdej jednostki w procesie przygotowywania i wdrażania polityki antynarkotykowej Unii Europejskiej;

PRZYPOMINAJĄC, że celem Unii Europejskiej jest przyczynianie się do zmniejszenia popytu na środki odurzające i ich podaży w UE dzięki zintegrowanej, zrównoważonej i opartej na dowodach naukowych polityce antynarkotykowej;

PODKREŚLAJĄC, że trzy konwencje Organizacji Narodów Zjednoczonych wzywają państwa do zapewniania, w ramach ich systemów prawnych i zgodnie z mającym zastosowanie prawem międzynarodowym, oraz w stosownych przypadkach, jako alternatywę dla skazania lub kary, środków obejmujących leczenie, edukację, opiekę po opuszczeniu więzienia, resocjalizację i integrację społeczną użytkowników środków odurzających, którzy popełnili przestępstwa i wykroczenia wymienione w tych konwencjach;

PRZYPOMINAJĄC, że oświadczenia wysokiego szczebla i rezolucje Organizacji Narodów Zjednoczonych wyraźnie podkreślają potrzebę dalszych działań, w tym konieczność określania i przygotowywania racjonalnych pod względem kosztów i opartych na dowodach naukowych podejść alternatywnych oraz rozważenia, w stosownych przypadkach, pełnego wdrożenia takich środków dzięki współdziałaniu i współpracy organów ścigania, wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, służby zdrowia, systemów socjalnych i edukacyjnych oraz podmiotów świadczących usługi socjalne i z zakresu ochrony zdrowia, a także potrzebę zbierania danych i dzielenia się nimi, oraz dzielenia się wynikami badań i najlepszymi praktykami w obszarze wdrażania takich środków;

UZNAJĄC, że środki stosowane wobec przestępców używających środków odurzających jako alternatywa dla skazania lub kary, w tym kary więzienia, są opartym na dowodach naukowych i podstawowym wsparciem dla osób, które potrzebują pomocy z powodu używania środków odurzających lub uzależnienia od nich;

PRZYPOMINAJĄC zasadę kontynuowania opieki podczas postępowania karnego oraz zasadę proporcjonalności polityk krajowych, także w odniesieniu do przestępstw i wykroczeń popełnionych przez użytkowników środków odurzających;

UZNAJĄC, że alternatywa dla kary więzienia dla przestępców używających środków odurzających mogłaby obniżyć wskaźniki recydywy i ograniczyć obciążenia finansowe i administracyjne oraz koszty społeczne, zwiększając jednocześnie włączenie społeczne;

UZNAJĄC, że istnieje potrzeba dalszego prowadzenia działań, które mają zapewnić korzystanie ze środków alternatywnych w ramach światowej polityki antynarkotkowej;

ODNOTOWUJĄC, że w sprawozdaniu Komisji z 2016 r. na temat „Analizy alternatyw dla sankcji karnych w przypadku przestępstw i wykroczeń przeciwko przepisom antynarkotkowym oraz przestępstw i wykroczeń związanych ze środkami odurzającymi”¹ stwierdzono, że wszystkie państwa członkowskie dysponują przynajmniej jednym środkiem alternatywnym dla sankcji karnych, a niektóre dysponują większą ich liczbą, oraz że dostępne alternatywy dotyczą generalnie leczenia. PRZYPOMINAJĄC jednocześnie, że w analizie wskazano na praktyczne i administracyjne bariery dla stosowania środków alternatywnych do sankcji karnych, które istnieją w państwach członkowskich, oraz że dane potrzebne do oceny i poprawy środków alternatywnych, szczególnie te dotyczące wskaźników uczestnictwa i potrzeb osób z nich korzystających, są ograniczone;

ODNOSZĄC SIĘ do Strategii antynarkotkowej UE na lata 2013–2020² i planu działania UE w zakresie środków odurzających na lata 2017–2020³, w których zachęca się państwa członkowskie, by zapewniały i stosowały, w stosownych przypadkach i zgodnie ze swoimi ramami prawnymi, środki alternatywne do sankcji karnych wobec przestępców używających środków odurzających, takie jak edukacja, zawieszenia kary w połączeniu z leczeniem, zawieszenia dochodzenia lub ścigania, resocjalizacja i przywrócenie do zdrowia oraz opieka po opuszczeniu więzienia i integracja społeczna;

¹ „Analiza alternatyw dla sankcji karnych w przypadku przestępstw i wykroczeń przeciwko przepisom antynarkotkowym oraz przestępstw i wykroczeń związanych ze środkami odurzającymi”, maj 2016 r., RAND Europe dla Komisji Europejskiej.

² Dz.U. C 402 z 29.12.2012, s. 1–10.

³ Dz.U. C 215 z 5.7.2017, s. 21–58.

ODNOTOWUJĄC, że środki alternatywne do sankcji karnych mogą być stosowane w przypadku szerokiej gamy przestępstw i wykroczeń popełnionych w wyniku używania środków odurzających, że w wielu państwach członkowskich używanie środków odurzających lub ich posiadanie do użytku osobistego nie stanowi przestępstwa oraz że państwa członkowskie mogą zgodnie ze swoim prawem nakładać takie środki we wszystkich stosownych przypadkach dotyczących przestępców używających środków odurzających;

ODNOTOWUJĄC, że z uwagi na różnorodne ramy prawne i potrzeby, przyjęcie i stosowanie środków alternatywnych do sankcji karnych powinno być dostosowywane przez państwa członkowskie do ich warunków i krajowych ram prawnych;

PRZYPOMINAJĄC, że wdrożeniu takich środków powinny towarzyszyć dalsze badania na szczeblu UE z myślą o zapewnieniu wiarygodnych i porównywalnych danych na temat stosowania takich środków;

UZNAJĄC, że termin „środki alternatywne do sankcji karnych” może, zgodnie z krajowym ustawodawstwem państw członkowskich, odnosić się również do środków alternatywnych, które są stosowane wobec przestępców używających środków odurzających zamiast tradycyjnych środków karnych lub wraz z nimi;

UZNAJĄC, że w kompetencjach państw członkowskich pozostaje przygotowywanie i przyjmowanie krajowych polityk dotyczących wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych oraz przepisów prawa karnego w zakresie definicji przestępstw związanych z narkotykami i sankcji zgodnie z art. 83 TFUE, PRZYPOMINA jednocześnie, że zgodnie z art. 168 TFUE Unia Europejska uzupełnia działanie państw członkowskich w celu zmniejszenia szkodliwych dla zdrowia skutków narkomanii, włącznie z informacją i profilaktyką.

RADA

1. **PODKREŚLA**, że państwa członkowskie powinny zapewnić środki alternatywne do sankcji karnych wobec przestępców używających środków odurzających i stosować takie środki, w stosownych przypadkach i zgodnie ze swoimi ramami prawnymi, by zapobiegać przestępstwom, zmniejszać recydywę oraz zwiększać skuteczność i efektywność wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, starając się równocześnie redukować powiązane szkodliwe skutki dla zdrowia i minimalizować ryzyko społeczne.
2. **ZACHEĆCA** państwa członkowskie, aby w stosownych przypadkach i w ramach swoich ustawodawstw krajowych zapewniały i nadal propagowały dostępność, skuteczne wdrażanie, monitorowanie i ocenę środków służących jako alternatywa dla sankcji karnych wobec przestępców używających środków odurzających, takich jak edukacja, (zawieszenia kary w połączeniu z) leczeniem, zawieszenia dochodzenia lub ścigania, resocjalizacja i przywrócenie do zdrowia oraz opieka po opuszczeniu więzienia i integracja społeczna.
3. **PRZYPOMINA**, że środki te mogą być wdrażane na różnych etapach postępowań dotyczących przestępstw lub wykroczeń popełnianych przez przestępców używających środków odurzających, co obejmuje zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, w stosownych przypadkach i zgodnie z ustawodawstwem krajowym.
4. **WZYWA** państwa członkowskie, by analizowały w ramach polityk krajowych dostępne dane dotyczące wdrażania takich środków oraz by dzieliły się nimi z odpowiednimi europejskimi i krajowymi organami sprawozdawczymi i systemami monitorującymi.
5. **WZYWA** państwa członkowskie, by informowały, na przykład poprzez szkolenia, na temat dostępności i skutecznego stosowania takich środków i by wspierały współpracę i współdziałanie wśród krajowych decydentów politycznych, organów ścigania, wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, publicznej służby zdrowia, osób zajmujących się edukacją i opieką społeczną oraz, w stosownych przypadkach, osób zapewniających wsparcie przestępcom używającym środków odurzających.
6. **WZYWA** państwa członkowskie, unijne instytucje, agencje i organy, by wzmocniły współpracę międzynarodową poprzez propagowanie dobrych praktyk w zakresie stosowania środków alternatywnych do sankcji karnych oraz dowodów na skuteczność takich środków, a także dzielenie się tymi praktykami z państwami spoza UE.

7. WZYWA EMCDDA, by monitorowało te środki i wymieniało informacje i najlepsze praktyki w zakresie ich wdrażania, przygotowywania takich środków, ich skuteczności i efektywności kosztowej, a także WZYWA Komisję, by wsparła takie prace.

8. PRZYPOMINA o zobowiązaniu Komisji do dokonania ogólnej oceny wdrożenia Strategii antynarkotykowej UE na lata 2013–2020 i planu działania UE w zakresie środków odurzających na lata 2017–2020, która to ocena ma między innymi podsumowywać wnioski dotyczące środków alternatywnych do sankcji karnych.
